

pore posestniki, ki so prizadeti po toči ali po suši. Poverjenišvo za kmetijstvo v Ljubljani in Kmetijska družba sta se opetovano obrnili na ministrstva, da podprejo po suši prizadete posestnike. Toda družba ni bila uslišana, sploh ni dobila odgovora razen enkrat. Tako se izpolnjujejo obljube samostojnih poslancev.

Kaj je z jarim žitom? Kmetje so se zares že veselili na velike darove, katere so jim obljubljali samostojneži, toda ljudje so se motili in trpijo veliko škodo tisti, ki so se zanašali na to, da dobijo kaj jarega žita. Vsled tega je župan Steblovnik vprašal vladnega zastopnika: Kako je to, da v nekaterih krajih dobijo ljudje nekaj kilogramov jarega žita, v drugih pa zopet nič? Odbornik Vrečko je vprašal predsednika Kmetijske družbe, zakaj da ista ni prevzela razdelitve? Ko je predsednik Pirc izjavil, da je odklonil razdelitev in prevzel ta posel »Ekonom«, je nastalo med odborniki razburjenje, češ, da je predsednik družbe nalašč delal tako, da je dobilo razdelitev jarega žita to strankarsko podjetje.

Povišanje železniških tarifov. Župan Steblovnik je stavil predlog, da bi predsedstvo Kmetijske družbe z ozirom na vest v časnikih, da izdeluje železniško ministrstvo načrt za 50 odstotno povišanje tarifov, se obrnilo s tozadevnim dopisom na ministrstvo, da naj isto napravi izjemo za tarif raznih kmetijskih potrebščin, kakor: orodja, krmil, umetnih gnojil itd. Toda malo upanja je, da bi kaj doseglo, kajti za Sokole imajo olajšave za četrtinsko vožnjo, za kmeta pa nič!

Kako bo z živinozdravniki v Sloveniji? Kmetje že se, daj jako hudo občutijo, da nimajo za svojo bolno živino cene živinozdravniške pomoči. V več slučajih niti ne morejo poklicati živinozdravnika, zlasti če je oddaljen, in so stroški preveliki. Zdaj pa nameravajo še celo zmanjšati število živinozdravnikov, tako da bo preostalo le nekaj živinozdravnikov pri raznih uradih, da opravljajo pisarniške posle, kmetje jih pa v nujnejši sili ne bodo mogli poklicati na pomoč.

Predsednik Kmetijske družbe Pirc in tajnik Lah sta si vredna drug drugega. Odbornik Košar je razkril v zadnji seji Kmetijske družbe tako nečuvstvo postopanje družbenega tajnika v gospodarskih zadevah, da bi v vsakem drugem slučaju moral odbor odpustiti takega uradnika, ker je očitno deloval proti gospodarskim interesom vseh vinogradnikov. Predsednik Pirc se je le izgovarjal, da njega to nič ne briga, da tajnik Lah tudi ni postal v imenu družbe. Toda g. Košar je dokazal, da je nasprotoval v vinogradskem odseku tajnik Lah v imenu družbe. Tako izpodkopavajo tla družbi — lastni uradniki!

Tedenske novice.

Veliko zborovanje SLS za okraj Ptuj se vrši v nedeljo, dne 23. t. m., ob pol 11. uri predpoldne v prostorih društvene hiše. O političnem položaju poroča poslanec g. dr. Anton Korošec in drugi govorniki. Istega dne ob 9. uri dopoldne se vrši istotem sestanek Županske zveze za ptujski okraj. Somsiljeniki iz vseh župnij ptujskega sodnega okraja, udeležite se našega shoda v velikem številu!

Shod SLS pri Sv. Lovrecu na Pohorju. Slov. ljudska stranka priredi v nedeljo, dne 23. t. m. ob 8. uri jutraj v dvorani gostilne g. Kodra zborovanje. Poročal bo poslanec Žebot.

Samostojneži in naš shod v Slov. Bistrici. Ko so samostojneži doznali, da se bo vršil na velikonočni ponedeljek v Slov. Bistrici velik shod naše stranke in da bodo na tem shodu govorili naši poslanci, so se samostojneži pripravljali, da naš shod onemogočijo. A na dan shoda jih je minila vsa korajža. Niti ust si niso upali odpreti. Celo glasovali so za naše resolucije. Shod v Slov. Bistrici se je vršil v najlepšem miru in je bil znak velike moči naše stranke v slovenjebistriškem okraju. Ljudje, ki jih je golediva samostojna zapeljala, se vračajo v naš tabor. Ne bo dolgo, ko bomo lahko v slovenjebistriškem okraju zapeli Samostojni tuborni »Miserere.« Ljudstvo je spoznalo zelene zapeljivce in jih obdolo ter jim obrnilo hrbet. Le tista Vrhloga tam pri Črešnjecju se še ni spametovala. A menda bo tudi Vrhloga kmalu srečala pamet.

Se nekaj o trpljenju naših vojakov. Ko je na »shodu v Slov. Bistrici dne 17. aprila poslanec Žebot na podlagi dokazov opisoval zborovalcem, kako se je godilo ubogim rekrutom pri vpoklicu ob Božiču 1921, je celi zbor kot en moč obsojal tako postopanje z našimi sinovi. Po shodu je prišel k našim poslancem oče, kateri je izgubil dva sina. Oba sta bila vpoklicana ob Božiču. Eden je umrl vsled — mrazu nekje v Črnigori. A vojaška oblast niti ni bila tako dobra, da bi bila obvestila starše o sinovi smrti. Se do danes ni dobil oče — kljub opetovanim prošnjam — poročila, kje leži pokopan njegov sin-ljubljeneč. Drugi njegov sin pa je bil vsled trpljenja in muk ob vpoklicu in transportu tako prizadet na zdravju, da si je nalezl jetike. Oče starček je pripovedoval vse to tako, da so bili ganjeni vsi v njegovi bližini. Starček je jokal . . . »Zgubil sem svoje najdražje«, je rekel. In v Beogradu glasujejo samostojni za to, da se krivca teh nesreč ne stavi pred sodisce . . . Silna eksplozija v Bitolju. Iz Bitolja v Srbiji javljajo, da se je tamkaj zgodila strašna eksplozija v municijskih vagonih reparacijske komisije. Na posebnem železniškem tiru je stalo 80 vagonov municije. Iz doslej nepojasnjenega vzroka je zletel v zrak s silnim pokom en vagon in užgal nato še ostale. Koliko nesreče in škode je eksplozija povzročila, še ni ugotovljeno. Vse hiše v okolici vagonov so vsled zračnega pritiska porušene do tal in v mestu Bitolj vlada velik strah.

Gospode duhovnike, katerim smo poslali brez posebnega naročila po več izvodov »Našega doma«, prosimo, da skušajo dobiti v svojih župnijah vsaj toliko naročnikov, kolikor izvodov smo jim poslali in nam sporočijo število naročnikov. Ako pa jim to nikakor ne bi bilo mogoče, pa prosimo, da nam nerazpečane kmalu vrnejo, da laže postrežemo novim naročnikom, ki se vsak dan oglašajo. — Upravišvo »Našega doma«, Celje, hotel »Beli vol«.

Verska oskrba katoliških vojakov. Katoliški vojaki, ki služijo v južnih garnizijah, ne morejo spolnjevati svojih katoliških verskih dolžnosti. Brez službe božje so, brez sv. zakramentov, še celo za Veliko noč, ker manjka vojaških duhovnikov, civilnih pa ni blizu. Meseca novembra preteklega leta je bilo razpisanih šest mest vojnih svečnikov, a še dozdaj niso imenovani in vpoklicani, akoravno so bili za Božič vpoklicani rekruti, ki v prejšnjih časih niso smeli biti brez duhovne pomoči. In bo šest novih duhovnikov zadostovalo za tako veliko armado in toliko vojaških garnizij? Ni veliko, pa vsaj začetek je.

Male odpustčajo — velike nastavljajo. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da je sedanja vlada odpustila v področju okrožne gradbene sekcije 12 državnih cestarjev, kateri bodo s 1. majem odpusteni. Kam bodo šli ti ubogi ljudje s svojimi družinami? Kdo bo vzdrževal ceste, kdo opravljal vsa potrebna dela? V Beogradu pa so istočasno nastavili v ministrstvu za gradjevine (državne zgradbe) tri nove direktorje. Ti direktorji dobivajo mesečno dvakrat več plače, nego vseh 12 odpustčenih cestarjev z otroci vred. Vse to je blagoslov centralizma, katerega podpirajo samostojni in socialni demokratje!

Kaj je z rešitvijo viničarskega vprašanja? Vinogradniki, Stokovna zveza in viničarji si že prizadevajo leta in leta, da bi sporazumno rešili viničarsko vprašanje. Izdelal se je načrt, ki bi vsaj nekoliko ustregel viničarjem. Toda vse je obležalo pri vladi. Odbornik gospod Košar je zopet zahteval po Kmetijski družbi, da zastavijo merodajni krogi ves vpliv ter vendar enkrat rešijo to pereče vprašanje.

Preganjanje koroških Slovencev. Naši rojaki na Koroškem so veliki trpin. Njihovi voditelji si niso v svesti življenja in zdravja. Vsaka javna prireditve v slovenskem jeziku jih spravi v največjo nevarnost, da jih razdivjane nemške in nemšturske tolpe napadejo, pobijejo in pretepejo. Nemška vlada noče dovoliti Slovencev na Koroškem slovenskih ljudskih šol, za kar se je obvezala v mirovni pogodbi sentžermenski. Namen koroškega nemštva je jasen: iz Koroškega, kjer je bila zibelka slovenstva, hočejo pregnati slovenstvo, s ponemčenjem hočejo tam iztrebiti zadnjo sled slovenske narodnosti. O preganjanju, duševnem in telesnem trpljenju koroških Slovencev je na velikonočni ponedeljek govoril poslanec dr. Hohnjec na političnem shodu Ljudske stranke v Ljutomeru. Zborovalci so soglasno sprejeli resolucijo, v kateri protestirajo zoper nastopanje nemštva proti Slovencev na Koroškem ter zahtevajo od naše vlade, da o preganjanju koroških Slovencev obvesti zvezo narodov. Ako ne bodo Nemci na Koroškem takoj začeli proti Slovencev izpolnjevati svojih dolžnosti, ki so jih sprejeli pred očmi Evrope, zlasti, ako jim ne bodo takoj dali slovenskih šol, naj naša vlada z istim merilom meri pravo Nemcem, ki so ostali v naši državi.

Smrt na delu. Od Sv. Jakoba v Slov. gor. nam poročajo: Zopet je obiskala kruta smrt pošteno Sekolovo hišo na Kušerniku. Pred 11 tedni smo položili mater: k večnemu počitku, a sedaj smo pa spremili najmlajšega sina Jožeta, v cvetu 20 let in ga izročili materi zemlji. — Vsa hvala gospodu kaplanu Erhartiču in njegovim tovarišem Orlom, ki so mu posodili zadnjo pot. Vsem domačim naše sožalje.

Umrli je na Brestnici nad Mariborom v cvetu svoje starosti mladenka Matilda Ravnjak, hčerka tamošnjega posestnika Martina Ravnjak. Vrl mladenki svetila večna luč, težko prizadeti očetelji pa naše sožalje!

Umrli je dne 8. aprila t. l. Rozalija Stiper, posestnica pri Sv. Rupertu v Slov. gor. Bodi ji zemljica lahka, preostali pa naše sožalje!

Advokat dr. Pučnik v Slov. Bistrici pravi, da kmet plačuje še premalo davkov. Ko je občinski odbor v Slov. Bistrici nedavno razpravljal o protestu proti zvišanju davkov, je vstal liberalni advokat dr. Pučnik in je izjavil, da so taki protesti samo politično hujkanje in da še kmet itak plačuje premalo davkov. In odklonil je protest. Z njim so glasovali tudi taki odborniki, kateri vedno jadicujejo čez visoke davke. Demokratični advokat jih je zapeljal. — Advokat dr. Pučnik vedno vabi naše kmete v svojo advokatsko pisarno. Ta njegov nastop glede davkov mu bo gotovo privabil še več kmetijskih trpinov . . .

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru je imela dne 18. t. m. svoj redni občni zbor. Posojilnica posluje 14 let in je v tem času krasno napredovala. Koncem leta 1921 je imela 914 članov. Denarni promet je znašal 141 milijonov kron. Hranilne vloge so se zvišale v preteklem letu za več nego 100 odstotkov in so znašale kron 13.042.699. Posojil je bilo 6.436.050 K. Cisti dobiček je znašal 102.091 K 06 v in se je ves pripisal rezervnemu zakladu, ki znaša 217.513 K 29 v. Najbolj razveseljivo pri tem denarnem zavodu je to, da nima nobenih vojnih posojil in nobenih predvojnih avstrijskih ali drugih ničvrednih papirjev. Zavod ima v ljutomerskih goricah veliko vinogrdno posestvo, v Mariboru pa pred frančiškansko cerkvijo na najlepšem mestu ležeče stavbišče. Spodnještajerska ljudska posojilnica uživa pri ljudstvu veliko zaupanje in sicer v mestu in na deželi, ker posluje skozinsko solidno in kulantno. Zavod pomaga ljudem, kjerkoli le more. Denarja ima vedno obilno na razpolago, tako da izplača vedno vsako vlogo brez odpovedi. To posojilnico najtopleje priporočamo našemu ljudstvu, ki se ga naj oklene kot svojega zavoda.

Bilanca Ormoške posojilnice za leto 1921 izkazuje 10 milijonov kron prometa (proti 1919 in 1920 za 7 milijonov kron več). Vložilo se je dvainpol milijona kron, dvignilo pa 1 milijon ter znaša stanje hranilnih vlog koncem leta 1921 okrog 3.000.000 kron (napram letu 1920 so denarne vloge narasle za eninpol milijona kron). Stanje posojil znaša čez 2.000.000 K, odvisen naložen denar nad 1.000.000 K. Posojilnica posluje izključno le samo s kmetiskim prebivalstvom, med katerim pridobiva vedno več zaupanja. Dokaz temu stalno naraščanje hranilnih vlog — zlasti ako se upošteva, da imamo v ormoškem okraju 12 denarnih zavodov in samo v Ormožu konkurenco samostojne okrajne posojilnice in liberalne občinske posojilnice. V prvem četrtletju 1922 znaša promet 5 milijonov kron. Za varnost hranilnih vlog jamči dvanadstropna hiša s posestvom v Ormožu in rezervni zaklad.

Ptujski most. Čudimo se, da okrajni glavar Pirkmajer toliko sili v to, da bi trlhi ptujski most čez Dravo prevzel okrajni zastop. Zakaj ga ne bi prevzela država? Če moramo slovenski davkoplačevalci plačevati drage zgradbe novih mostov v Srbiji in Makedoniji, mora država prevzeti zgradbo in popravilo vseh večjih mostov v Sloveniji. To bi bila pravica, a ne, da se vse tišči na ramena okrajnemu zastopu, Beograd pa samo pobira visoki državni davek. Gospod Pirkmajer se naj malo briga za koristi domačega okraja.

Pošne razmere. V naši državi se pojavljajo pošne razmere, kakor so običajne na Balkanu. Pisma in zlasti časniki Ljudske stranke, se ne dostavljajo naslovljencem ali pa jim priromajo v roke šele čez nekaj dni. Z listi demokratske stranke pa se postopa drugače, njih se z največjo pozornostjo pošilja naprej. Ljudje čakajo in čakajo na časopis, pa ga ne dobijo do nedelje, ko imajo na de-

želi največ časa, da čitajo časnike. Na Cvenu pri Ljutomeru zadnje številke »Slov. Gospodarja« se niso bili dobili do ponedeljka. Obtožuje se pošta v Ivanjovcih, da je tega kriva. Naj nam naši somišljeniki javijo pritožbe o pristranosti poštarjev in mi bomo poskrbeli, da bodo te pritožbe prišle na pristojno mesto. Strankarstva na poštah ne trpimo.

Babicam — boji! Pred letom dni so izdala okrajna glavarstva ukaz, da smejo pri porodu pomagati le izkušene babice, ne pa takozvane »zakotne.« Vsaka zakotna babica bo ostro kaznovana. In res! Besedam so sledila dejanja: zakotne babice so morale plačati občutno denarno kazen. In posledica tega? Nobena ženska ne gre več pomagat k porodu. Tako so matere brez pomoči v nevarnem in najodločilnem trenutku svojega življenja. Skušanih babic ni mogoče vedno poklicati. Primanjkuje jih in jih še tudi v doglednem času ne bo dovolj. Starejše ne grejo rade, ali ne morejo iti v hribe peš, posebno po zimi; pota so dolga, slaba, blatna in zasnežena. Če bi tudi takoj poklicali babico na pomoč, preteče 6—8 ur, da pride v gorate kraje. Kdo ve naprej skrivnostni trenutek poroda? Ubogi ne morejo plačati, izkušene babice posnemajo v računih zdravnike, zato ne izpadejo ravno preniško. V obljubljenih in industrijskih krajih je po več porodov na dan; samo ena babica ne more biti povsod! Gorje pa, če je ni, ker okrajno glavarstvo kaznuje starše! — Odrreda proti »zakotnim« babicam je sicer modra, a za sedaj še prezgodnja. Boljša je kaka zakotna babica, ki ima včasih vsled dolgoletne prakse veliko spretnost, kakor pa nobena, dokler nimamo dovolj izkušenih. Želimo, da naj v krstni knjigi rubrika »babica« ne ostane več dolgo prazna — vsled strahu pred kaznijo.

Štrajk delavcev v delavnicah južne železnice v Mariboru. V delavnicah južne železnice v Mariboru je izbruhnil v ponedeljek štrajk delavstva radi tega, ker so uradnikom izplačali draginjske doklade, delavcem pa ne. Delavci sicer prihajajo v delavnice, skrbijo za to, da se stroji sučejo, a sami pa ne delajo nič. Štrajka približno 2000 delavcev, ki izjavljajo, da bodo vztrajali v stavki, dokler se jim ne izpolnijo njihove upravičene zahteve.

Zanimivosti iz Rajhenburga ob Savi. Vlada je razpustila občinski odbor in postavila za gerenta gospoda Kosarja. Dosedanji župan in večina obč. odbora so bili pristasi naše KZ. Nov odbor, gerent s prisedniki, so večinoma liberalci. Še bomo govorili. — Rudnik je odpustil iz svoje službe dosedanjega svojega zdravnika dr. Skofa, in dobil drugega, ki se je nastanil na Senovem. Oba gospoda bosta imela dovolj zaslužka, če bosta vestno izpolnjevala svojo dolžnost, ljudem pa bosta prihranila dolga pota k zdravnikom v Sevnico, Brežice in Zapršič ali celo k neki »zdravnici« stari ženi v kranjskih gorah in »zdravniku« nekje nad Radečami. — Kmetje in rudniški delavci odprejo s 1. majem svoje konzumno društvo v Rajhenburgu in na Senovem. — Rudniški delavci so se v nedeljo, dne 9. aprila, organizirali v SKSZ. Govorila sta poslanca Gostinčar in Skoberne.

Konjiške nove zvonove bodo v soboto jutraj ob 5. uri odpeljali iz Maribora po državni cesti v Konjice. Slovensna blagoslovitev se vrši v nedeljo. O slavnosti še poročamo. — Konjiški gospod arhidiakon Franc Hrastelj je daroval mesto venca na grob pokojnega škofa dr. M. Napolnika za župnijske reveže 1000 K in za konjiškega Orla 1000 kron. Bog plati!

Narobe svet! Iz Prekmurja se nam poroča: Tudi pri nas je že začela agrarna reforma »blagodejno delovati«, kajti naseliti namerava v Prekmurju 40 družin iz Primorskega in jim dati potrebne zemlje. Tako bi potem postale naše Prekmurje slovenska kolonija Primorcev. Dobro! — Nam Prekmurcem pa naj ista agrarna reforma preskrbi, da se smemo slobodno izseliti v Ameriko, kjer bomo mi Prekmurci ustvarili lastno kolonijo. Narobe svet! Ali ne vladajo v naši državi albanske razmere?

Zmota popravimo. Iz Soštanja se nam poroča: V št. 8 »Delavca« bruha nek dopisun-rdečkar svojo gnojnico na delavce, kateri so izprevideli in spoznali, da socialna demokracija ni delavska stranka marveč, da je stranka kapitalistov in verižnikov. Pred in med volitvami so nam ti ljudje obečali vse dobroto, seveda tudi »republiko«. Sedaj pa prav pridno ministrirajo v Beogradu naši liberalni kapitalistični vladi, katera skrbi samo za svojo dobičkoljubno stranko, za vojne dobičkarje in kapitaliste, za nas delavce pa ima samo prazne obljube in velik blagoslov neznanostne dragine. Zastopniki socialdemokratske stranke so bili tudi ministri takrat, ko je bila v Beogradu za nas Slovence sprejeta tista nesrečna ustava. Socialni demokratje so torej tudi tisti, ki so za centralizem in za Veliko Srbijo. Ravno zastopniki rdečkarjev so največji petolizci in poprepniki kapitalistov in verižnikov. Naj si dopisun nikdar ne domišljuje, da bomo mi delavci naše težko prislužene blagajne rdečkarjev. Ob prihodnjih volitvah bomo mi delavci popravili svojo zmoto. Stranka, ki nima srca za delavstvo, ampak samo prazne obljube, taka stranka ni naša, pač pa se hočemo še tesneje pridružiti naši strokovni organizaciji v Slov. ljudski stranki.

Toča med prvim grmenjem in letošnjem letu. — Dne 18. t. m. okoli pol ene popoldne so se zbrali nad Zagrebom temni oblaki, ki so izsuli nad mestom med letom prvim gromom in bliskom obilico dežja in toče. Toča napravila Zagrebčanom-mestjanom nobene škode.

Ukradene cerkvene dragocenosti. Zagrebški policiji je javljeno, da je bilo od 27. februarja do 15. aprila ukradeno z največjega kipa župne cerkve Marija Bistrica zlate verižice z dragocenimi kamenčki, druga 1 meter dolga zlati verižica z dragocenimi zlatniki, nadalje 4 zlate manjše verižice s križi in zlatimi srci. Škoda je zelo velika in o tati ni dosedaj nobene sledi.

Stekli psi v Dalmaciji. Že dne 18. januarja letošnjega leta je ugriznil stekel pes v Dubravici pri Skradini v Dalmaciji 58 letnega kmeta Marka Brajkovič. Slučaj ni bil prijavljen oblastem, Brajkovič je vsled ugriza stekel in med največjimi mukami umrl dne 5. t. m. Zadnje dni je pojavilo v okolici Trogira ter Solina več steklih psov, ki so ugrizli več kmetijskih ljudi.

Težka obdolžitev. Jurij Gjurgjan, krojaški pomočnik na Ciglanu v Zagrebu, je javil policiji, da je dekla Staziko Mihelj, rojena 1897 v Mali Erpeni, porodila lansko leto živga otroka in ga na to sezgala v štedilniku. Krojaški pomočnik dolži Stazo, da je tudi letos rodila otroka v drvarnici, ga pustila tamkaj, da so mu podgane požgale glavo, ostanke pa je na to zakopala njena prijateljica. Stazo Mihelj in njeno prijateljico je policija zaprla. Ko je policija zaslislala Staziko, je ta prvič izpovedala, da je ro-

letošnje leto rodila v kleti svoje prijateljice otroka moškega spola, ki je pa živel samo malo časa. Mrtvega otroka je mati zavila v papir in prosila prijateljico, da ga odnese; prijateljica pa je mrtvega otroka pustila v kleti, kjer so ga podgane požrle do črev in kosti. Pri drugem zaslišanju pa je Stazika izpovedala, da je bilo ravnokar opisano rojstvo prezgodnje. Slučaj minulega leta, da bi bila novorojenčka zažgala, pa taji. Dekla Mihelj in njena prijateljica je predana sodniji. O obsodi obeh bomo po končani sodnijski razpravi poročali.

Gospodarstvo.

Poziv slovenskemu ljudstvu!

Mi Slovenci prebivamo večinoma v goratih krajih, radi tega tudi ne pridelamo dovolj žita za našo vsakdanjo potrebo; primorani smo žito ali moko uvažati. Te življenjske potrebe pa moramo drago plačevati in ta denar je drugim potom pridobiti. Ta pot je pred vsem razvita industrija. Ali v tem oziru smo danes radi pomanjkanja surovin še na zelo šibkih nogah, kajti tudi te moramo deloma dobivati iz inozemstva, ker si še nismo na jasnem, da imamo doma takih surovin za svojo potrebo, kakor tudi za izvoz v izobilju. Mi imamo vse polno naravnih zakladov, katere pa samo posamezniki poznajo in ker se ti zakladi ne dvignejo in ne izkoriščajo, trpimo pomanjkanje in silo v tem in onem oziru. Potrudimo se torej, da bo to v dohodnem času boljše!

Treba bo celo Slovenijo industrijalizirati. Naj bi v kratkem stala, kakor na Češkem, v Nemčiji, v Belgiji, v vsaki vasi kaka tovarna, katera izdeluje in izkorišča v bližini ležeče naravne zaklade ali kmetijske proizvode. Nam manjka sladkorn, papirnic, tovarna za tkanine (sukno, platno), porcelan, steklo, železo, bron, apno, cement, jeklo, itd. itd. Nam pomanjkuje soli, petroleja, premoga, ali vse te surovine imamo v obilici doma, pa nihče jih ne črpa, ne dvigne, ne pripravi za rabo. Tudi denarja je dosti, ako se vse vestno in velikopotezno organizira. Kar nam primanjkuje, dobimo tudi pod ugodnimi pogoji od drugih. Ne čakajmo torej dalje, da ne pridemo gospodarsveno popolnoma na kant. Mi moramo vsestransko delati, ne pa rok križem držati, čakati na boljše čase in — stokati!

Ker pa pri nas eden sam ne more poznati vsakega naravnega zaklada, čeravno jih na stotine poznamo, pozivljamo pred vsem vse kmetijske sloje in vso na deželi živčo razumništvo na naslednje:

Naj se nam prijavi, kar kdo znamenitega na svojem zemljišču ali kje drugod pozna izmed naravnih zakladov. Taki zakladi so: različne rude, gline raznih barv, posebne hribovine (kremen, kaolin, sadar, apnenec, marmor), premogove žile, kakor izgrizke premoga, petrolejske vire ali sledove, zemeljske pline, slatine itd. torej vse, kar se komu dozdeva kot vrednostno.

Kdo kaj takega pozna, naj to s polnim podpisom prijavi, po možnosti tudi vzorce predloži in vse določi ali osebno odda g. Davorinu Zunkoviču (Maribor, Magdalenska ulica 16), koji je pristal na to, te reči zbirati in zabeleževati za ono dobo, dokler se ne ustanovi nameravano društvo za splošno industrijalizacijo Slovenije. Vsak dobi potrdilo o svoji prijavi in se bo potem vse strokovnjaško pregledalo, kar je kaj vredno in kaj ne. Dotičnik dobi potem, če se izčrpavanje omogoči in izplača, primerno odškodnino ali pa deleže dotičnega podjetja.

Opozarjamo pa že danes, da bo med takimi prijavi znabiti 90 odstotkov brezvrednih reči, kar pa naj nikogar ne zadržuje, tega prijavit, ali predložiti, kar se mu nenaavadno ali vrednostno zdi, ker je mnogokrat ravno v kaki vseskoj neznatni stvari skrita velika kemična ali surovin-ska vrednost.

Danes je namreč širšim krogom malo znano, da so postranski produkti kake rude, soli, gline, petroleja, premoga itd. navadno izvanredne vrednosti, kajti to se deloma za današnje znanost večjega pomena, kakor glavni del surovine. Bodi tukaj samo omenjeno, da mi kurimo z ručjavim premogom, ki sploh ne da mnogo toplote, prej ko iz vlečemo iz njega postranske sestavine, kakor: olje, parafin (za sveče), težki bencin, rudni vosek, amonijak in pa žvepleno kislino. Ko smo vse te sestavine odvzeli, briketiramo vse ostalo, in ti briketi se dajo potem trikrat več toplote, kakor sveže nakopan premog; in vse, kar smo iz navadnega premoga izveleli, je desetkrat večje vrednosti, kakor prvotni premog kot snov za kurjavo. Te »odpadke« nam nudijo podlago za raznovrstne industrije, kakor tovarne za kemikalije, za leke, za barve, za sveče, za umetno gnojilo in za sto in sto drugih reči. Kmet pri tem zasluži, ker se mu nudi zaslužek z vozom; svoje pridelke prodaja neposredno doma ter mu jih ni treba v mesto voziti; vsak dobi delo, kdor le hoče delati; v vasi s tovarno se zidajo nove in lepe hiše, ker je treba stanovanj za uradnike in delavce itd., torej cela vas se dvigne kulturno in tudi gmotno.

Skraini čas je že k pomisleku, da pridemo popolnoma na nič, ako si ne iščemo pravočasno drugih sredstev za naš obstoj in za našo gospodarsko bodočnost. Davčni vijak ne bo popustil, naše državno gospodarstvo je v zelo neveselih rokah; obdejujmo našo zemljo, kako vestno in pridno tudi znamo in hočemo, ona sama nas ne bo nikdar redila; pridejo tudi slabe letine; izseliti se tudi nečemo in še manj pa z beraško palico iti v svet. Strnimo se torej, predno bo prepozno, k skupnemu delu za ustanovitev lastne plodonosne industrije!

Naj se dvigne v kratkem v vsaki naši vasi vsaj en visok in kadeč se dimnik! Delajmo vsi, ki smo še ponosni na to, da smo Slovenci, da ostanemo še nadalje gospodarji na lastni grudi! Pomagajmo si sami in potem ne bo treba, da gre le eden Slovenec več v tuji svet s trebuhom za kruhom!

Davčne knjižice. Na političnem zboru v Ljutomeru na velikonočni ponedeljek so se kmetje zopet pritoževali zoper način, kako se predpisujejo in iztirjajo davki. Mesto točnega davčnega predpisa dobivajo položnice, na katerih je samo zaznamovana svota, katero je treba plačati, ne da bi se obenem označilo, za kateri davek gre. Ker se položnice lahko in navadno izgubijo, nimajo nobenega potrdila v rokah, da so plačali davek, katerega in koliko so ga plačali. Ljudstvo je nevoljno in ogorčeno, zakaj davčna uprava neče upeljati davčnih knjižnic, katere je že večkrat obljubila. Odločno zahteva, da se te knjižice kolikor najhitreje zopet upeljejo. Poslanec dr. Hohnjec je obljubil, da

to željo davkoplačevalcev sporoči finančni delegaciji v Ljubljani.

Petdnevni praktični vinarski tečaj s posebnim ozirom na trsnikarstvo in obnovo vinogradov priredi državna vinarska in sadjarska šola v Mariboru od 1. do 5. maja t. l. za kmete, kmetijske sinove in viničarje. Deset najpotrebnejših udeležencev dobi priprosta nočišča brezplačno in na dan najmanj 5 dinarjev podpore za prehrano. Prijaviti se je pisмено z navedbo točnega naslova in starosti ter sedanje poklicne zaposlenosti ravnateljstvu navedene šole pozneje do 26. t. m. Kdor reflektira na podporo, si mora dati uhoštvo potrditi od županstva. O sprejemu ali odklonitvi se vsakega nemudoma obvesti pisмено.

Vinske cene. Vinski trgovci skušajo poplaviti našo Slovenijo z banatskimi vin, toda uspeha imajo zelo malo. V Vrhu prodajajo 80dostno vino liter po 12 K, 100dostno po 16 K. Na Hrvaškem prodajajo 80dostno vino po 14—16 K, v Jaski po 20 K, boljša vina tudi do 30 K. V Dalmaciji je vinska trgovina precej oživljena. Na Čehoslovaškem plačujejo hektoliter vina po 900 do 1300 čehoslovaških kron. V Rumuniji prodajajo vino po 550 do 600 lejev hl. Na Ogrskem prodajajo slabša vina po 1800, in boljša po 2400 do 3800 K za hl. V Avstriji je vinska trgovina zelo slaba, ker krona neprestano pada. Vina od 9 do 9inpol stopinj alkohola stanejo 550 do 580 K liter. V 210 do 220 lir hl. Cene za naša štajerska vina so različna, od 100 do 300 lir. V Istri stanejo bela vina 140 lir, rdeča maliji vlada zastoj v vinski kupčiji. Hektoliter vina stane tuda opaža se, da cene naraščajo.

Zagrebski trg. 1. Žitne cene. Na žitnem tržišču je bilo v preteklem tednu malo zanimanja za sklepanje izvoznih pogodb. Promet je bil silno omejen. Nižina, ki so jo dosegle žitne cene, je v glavnem bila pripisovani velikim množinam pokvarjenega blaga. Slabe prometne razmere in težko v deviznem prometu sta glavni zapreki eksportnih zaključkov. Lahko bi se bilo več izvozilo, ker je povpraševanje po jugoslovanskih moki na inozemskih tržiščih precejšnje, seveda pod pogoji, ki ne bi izigrali dobičkanosti. Domače potrebe so stale pod vtisom splošne vzdržnosti kupovanja. Ker je v pasivnih krajih pomanjkanje, je računati tudi na večja povpraševanja tudi v tej smeri. — Pšenice se je plačevalo po 1700 K; promet je bil prav neznačen. — Koruza, ki je prispela v velikih ladijah v Sisak, se je vsled slabega vremena pokvarila. Tudi vagon-sko blago je vsled deževja precej tipelo. Kupci so bili vzdržni, povpraševanje slabo. Cena koruzi se je gibala med 12.50 do 13.90 K za 1 kg. — Oves. Za slavonski oves so ponujali okoli 1300 K. — Rž je bila predmet živahnega povpraševanja. Cena se je gibala med 1380 in 1400 K. — Ječmen. Ječmena niso ponujali in tudi povpraševanja ni bilo po njem. Cena 1270 do 1300 K. — Pizol. Po fizolu so zlasti povpraševali kupci iz pasivnih krajev. Pisano, lansko blago so kupovali po 1280 do 1350 K. Promet je bil neznačen. — Moka se je v precejšnji meri učvrstila. Za moko boljše kakovosti se je plačevalo 25—26 K. Kljub temu, da je promet neznačen, je s sigurnostjo pričakovati naraščujoče povpraševanje. — Za otrobe ni bilo povpraševanja, posebno lahkih kož, se pomnožujejo, opazovati pa je pomanjkanje težjih kož. Težke kože so plačevali po 47 do 48 K, lahke pa po 43 do 45 K. Cena telečjim kožam je bila 65—70 K. Konjske kože so, po velikosti, kupovali za 250 do 350 K komad. Ovčje kože so prodajali po 30 do 40 K komad.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu ni bilo nobenega posebnega živahnega povpraševanja po hmelju. Za zatečki hmelj so ponujali po 3000 do 3100 čehoslovaških kron za 50 kg. Tudi tujega hmelja se je nekaj bal kupilo. Cena je bila 2600 K za 50 kg. — Hmeljska rastlina je dobro prezimila in ne kaže nobenih kvarljivih znakov hude in dolgotrajne zime.

Bučno olje in izvoz bučnic.

Letos čutimo veliko pomanjkanje bučnega olja. Kriva je tega lanska suša, ki je uničila tudi buče. Slovenija mora dovažati bučnice (jedra) iz Medijurja in Hrvaške. Olje že danes stane 100—110 K liter. Bati pa se je, da se bo cena bučnemu olju še dvignila. Tako ubogi ljudje, posebno delavci ne bodo mogli si nabaviti potrebne bučnega olja za prehrano svoje družine. Da se cena bučnemu olju tako močno dviga, je krivo to, ker je beograjska vlada dovolila hrvaškim židom prost izvoz bučnic v Italijo. Italijani kupujejo zaloge bučnic na Hrvaškem, jih po cele vagone izvažajo v Italijo. Tam delajo iz naših bučnic olje za tovarniške stroje, a mi nimamo jedilnega olja. Tako se gospodaril A še eno dejstvo moramo poudariti: Ne samo, da manjka zdravega, domačega jedilnega olja, naša industrija za bučno olje v Framu, Slovenski Bistrici in drugod bo morala ustaviti svoj obrat. Delavci bodo brez zaslužka. Nemogoče pa je, da bi naši ljudje plačevali bučnice tako drago, kot Italijani, ker je njihova valuta zelo visoka.

Poslanci Jugoslovanskega kluba so se te dni obrnili do trgovskega ministra in so mu predložili to važno zahtevo. Zahtevali so, naj tako dolgo, dokler bo za domačo potrebo premalo bučnic, ukine prosti izvoz bučnic v Italijo, da bo tako naše ljudstvo imelo dovolj jedilnega olja in da cena istemu ne bo šla pretirano visoko. Ko bo pa pridelek bučnic zopet tako velik, da naša domovina ne bo mogla vsega uporabiti za potrebe našega ljudstva, pa se seveda za ono količino, koja je za naše kraje odvisna, dovoli zopet izvoz. S tem stališčem se strinjajo tudi naši kmetje, ker vedo, da je lanska suša po večini uničila pridelek bučnic.

Takse na vozila.

Ker še mnogi naših ljudi ne vedo, katera vozila (vozovi) so oproščeni plačevanja takse, navajamo iz obvestila delegacije ministrstva financ te-le točke:

Vsake takse in prijave so prosti vozovi, ki niso na vzmetih (fedrih). Nadalje vozovi na vzmetih s 4 ali 2 kolesi, ako jih uporabljajo lastniki kjerkoli redoma ali neredoma tudi za prevažanje lastnih poljskih pridelkov. K tem vozilom spadajo koleselji in enaki vozovi na vzmeti. Nadalje so prosti plačevanja oni vozovi na vzmeti, ki so nerabni, to je taki, katerim manjka na primer kako kolo, oje ali kak drugi del vozila. Kolarji in kovači, koji izdelujejo vozove so tudi oproščeni plačevanja takse, ako se izkažejo, da so vozovi, katere imajo v shrambi, pripravljeni za prodajo. Podjetniki, ki prevažajo pošto in poštne potnike so tudi oproščeni plačevanja letne takse. To so v glavnem določila glede takse za vozila na kmetih.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 304, francoski frank stane 28.40 do 28.60 naših kron. Za 100 avstr. kron je plačati 4.05 do 4.07, za 100 čehoslovaških kron 616 do 620, za 100 nemških mark 107 do 110 in za 100 laških lir 1670 1680 jugoslovanskih kron. V Curihu je vrednost naše krone 1.65 centima (1 centim je 1 vinar) za tri točke.

Dopisi.

Store pri Celju. Naš pevski odsek je uprizoril na velikončni ponedeljek igró »Garcija Moreno«. — Nabavili smo si nov oder z obilo in lepo opremo, kateri naj bi služil v pouk in razvedrilo vsem, ki se zanimajo za lepoto in napredek, zlasti pa je namenjen mladini. Vsem onim, kateri so kaj pripomogli na ta ali oni način k nabavi odra, izrekamo pristrčno zahvalo. Tudi gospodu Jožefu Vipotnik, slikarju v Zalcu bodi iskrena zahvala, ker se je potrudil in nam oder zelo okusno poslal. Toplo ga pripočam. Imeli smo tudi celdanski poučni tečaj. Predavala sta gg. Krajnc in dr. Ogrizek iz Celja.

Sv. Lenart nad Laškem. Vsi naši vrli Tevčani so plačali letnino za KZ. Udnino je nabral kmet A. Požlep, naš vrl pristaš. Med Tevčani ni najti protiverskih samostojnežev.

Novaštitca. Tukaj se je vršil dne 9. aprila 1922 krasnospeli shod Slovenske kmetijske zveze ob zelo obilni udeležbi. Gospod poslanec Pušenjak je zbranim zborovalcem razložil delovanje naše slavne vlade in njenega priveska: slovenskih samostojnežev in njihovo izdajalsko politiko. Sprejete so bile soglasno sledeče resolucije: 1. Zborovalci, zbrani na shodu Kmetijske zveze v Novaštitci, protestiramo proti sedanjemu krivičnemu vladnemu sistemu, ki tira naš narod v gospodarsko propast. 2. Zahvaljajmo se Jugoslovanskemu klubu, osobito dr. Korošcu in Pušenjaku, za njih požrtvovalen in neustrašen nastop v prid kmetijskega in delavskega ljudstva. Izrekamo jim popolno zaupanje. 3. Zahtevamo revizijo ustave in avtonomijo nerazdeljene Slovenije. 4. Zahtevamo nove volitve v narodno skupščino. 5. Zahtevamo izenačenje davkov v celi državi. 6. Protestiramo proti sklepu višjega šolskega sveta, da se ukinejo šolske maše in da stopi verouk med vsemi šolskimi predmeti na zadnje mesto.

Gornji grad. Naš nadučitelj Kocbek se zadnji čas močno peha v zvezi z enim komunistom za ustanovitev pašniških zadrug, katere spravlja vse v okrilje liberalne Zadrugne zveze v Celju, katero vodi velekapitalist dr. Božič. Večinoma so člani teh zadrug pristaši Kmetijske zveze, a Kocbek hoče s temi zadrugami okrepiti liberalizem v okraju. Dr. Novačan iz Celja hoče v našem okraju pridobiti ljudi za srbsko liberalno zemljoradniško stranko. Zanimivo je, da ga podpirajo pri tem delu isti ljudje, ki so člani demokratske in slabostojne stranke. Za kandidata na takem mestu, da ne bo nikdar izvoljen, je postavil dr. Novačan posestnika Pevec iz počne, ki zna na shodih le to povedati, da se da le od dr. Novačana farbat i in sicer za to, ker ga je postavil za kandidata. Pevec pravi, da so vse druge stranke za nič, ker nočejo njega postaviti za kandidata. Kandidat Pevec vzbuja povsod, kjer se pokaže, pomilovalno posmehovanje.

Iz Koprivnice pri Rajhenburgu. Nasi »samostojni« sploh ne morejo videti katoliško mislečega človeka. Znano je, kakšno gonjo so uprizorili pred enim letom proti našemu nadučitelju, ki ni imel druge napake, kakor da je vztrajno in neumorno deloval v naših vrstah za povzdigo prave krščanske omike. Zelo jih je peklo, ko so videli, kako lepo se je začela razvijati naša idealna orlov-ska organizacija in izobraževalno društvo. Ker »samostojneži« ne poznajo niti človeškega, niti nobenega božjega zakona, je našel kaj lahko vzrok, da je začel našega voditelja napadati z nesramno surovimi žaljivkami. Sicer so bili ti »čedni« ljudje vsi strogo kaznovani vsled grdega obrekovanja, toda eden glavnih petelinov, to je g. Vehovar, še vedno nosi svoj greben po koncu. S hinavščino je podžgal in podpiral naše nasprotnike ter jim je tako dajal moralno oporo. Natihoma je agitiral, da morajo učitelja spraviti proč. Tako je nastala proti našemu nadučitelju nesramna gonja, ki je imela neizogibno posledico, da je moral on prositi za drugo službo. Nadučitelja smo izgubili, ali njegov duh je ostal pri nas. Ostane nam v trajnem spominu. Osramočeni stojijo sedaj »samostojni« rogovileži. Učitelja nimajo, ker noče priti med take ljudi nobeden drug. Kaj bo z mladino, ki blodi okoli brez vsake vzgoje! Ali se tega propali »samostojneži« ne sramujejo? Upamo, da jih je pošteno sram. Vam pa g. Vehovar, ki črtite župnika in vsakega katoliškega učitelja v Koprivnici, pa zakličemo: Poznamo Vašo hinavščino, dovolj je in nič več naprej, ker pride dan plačila!

Antiseptično, čisteče, osvežujoče, oživljajoče in krepkajoče deluje lekarnarja Fellerja prijetno dišeči »Elsafluid«, mnogo močnejši in boljši, kakor francosko žganje za drgnjenje rok, nog, hrbta in celega telesa, kakor tudi kot kosmetikum za negovanje kože, las in ust, skoraj 25 let priljubljen. 3 dvojnatne steklenice ali 1 specialna steklenica z zamotom in poštno za 72 K pošilja: Eugen V. Feller, Stubica, donja, Elsatrg 341, Hrvaško.

Razne novice.

Ogromno deblo. V newyorškem muzeju v Ameriki je izvanredno velika klop, ki je napravljena samo iz ene deske, a klop je tako velika, da lahko na njej sedi 40 ljudi. Klop je zbita iz debela, ki je raslo v Kaliforniji, je bilo visoko 100 metrov in pri korenini široko 6 metrov. Od tega ogromnega debela so odrezali 1 m in pol in so ta komad poslali v Newyork, kjer so napravili zgoraj omenjeno klop. Nek profesor newyorškega muzeja je dognal, da je bilo drevo staro 1300 let. Tedaj, ko je Kristof Kolumb odkril Ameriko, je bilo drevo visoko 12 metrov.

Politični atentat v Berlinu. Dne 17. t. m. je bil izvršen v Berlinu političen atentat od strani Turkov. Znana turška politika Džemal pašo in profesorja Bahamina so napadli doslej še neodkriti atentatorji v stanovanju in streljali na nju iz revolverjev. Zločinci so obe žrtvi zadeli s streljo v glavo, da ste ostali pri priči mrtvi. Džemal pašo in Baho-